

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לג.

עין משפט נר מצוה

אסא מנראה. גדל על המיזר של שדה ומתן שיש לו מקום פנוי הוא משבחה ומלליה. לישנה אחריתה אסא מנראה הדם מנר: **שלושה בדי עליו לחין.** שלושה דבין וכלל גד וזד שלשה עליו לחין דבציר משלשה עליו לא היו עבות: **וצראש כל אחד.** שיהו עליו

לחין צראשי הדסים אצל צמחאנט לאו הדר הוא: **ועלשה צו סמרה.** כמין תמרה כעין הנמאל צעלי ערבה פעמים צעלין דבוק כמין פרי ירוק וצוצעין צו הנשים לנעפיהם: **ועלשה צו סמרה ציוס עוב.** משנאגד דבתלוש נמי סלקא ציה: **יש דהוי אלל מלוס.** כלומרס) נוגהת תורת דהוי אלל מלוס כסם שניהגת אלל קרצנות דלס נראה ונדחת משנשט' אמרת ידחה דמו

לא הדר חזי הכא נמי הואיל ונדחה דשנקטס תו לא הדר מיחזי צעליית תמרה. והשתא לא דייק צין דהוי מעיקרא לנראה ונדחה דהאי דנקטס מעיו"ט לא נראה מעולס: **כספו.** אדס לרס חיה או עוף: **לא שנו.** דכספו הרוח חייב לכסות אלל שחור ונתגלה: **הואיל ואידיה.** על ידי הרוח

מיכיו של מלוה דקראמר דכי לא נתגלה פטור מלכסות: **אידיה.** לעולס ואפילו נתגלה: **ואמר רב פפא גרי:** **דרב פפא גופיה.** האי דיוקא דרב פפא מיבעיא ליה לרי ירמיה: **מיפטט פשיט ליה.** לתנא דתנא כספו הרוח חייב לכסות דאין דהוי: **לא שנה לחומר.** כי הכא דמחייב ליה ציטיו משוס טעמא דאין דהוי: **ולא שנה לקולא.** כי ההיא דר' ירמיה דאי אמרי' אין דהוי הוי כשר ואס יש דהוי

הוי פסול ואמרי' אין דהוי ומכשרינן: **או דלמא מספקא ליה.** לתנא ומספיקא לתומרנא הוה דמחייב ליה ציטיו שמא אין דהוי: **אכל לקולא.** כגון לענין תמרה: **לא אמרינן.** אלל פסלינן שמא יש דהוי או אין דהוי: **עבר ולקטנו.** לעניני דקס שהיו מרובין מעלין ומגן [גב]: **אס מיעטן כשר ואין ממעטין ציו"ט משוס שבות שדומה לתתקן כלי ומכשירו ואס עבר ומיעטן פסול דמפרש טעמא ואולי: סברו.** רצנן דבי מדרשא דבעו למימר דך פלוגתא ציש דהוי ואין דהוי היא: **דפ"ע.** רצנן ור' אלעזר צר' דדוק: **לולב אין רצנן ציה.** ולא שייך ציה עשיה דלוקי טעמא דר' אלעזר דפסל משוס תעשה ולא מן העשוי צפסולות ואי"ר כרין אגד אפי"ה משוס תעשה ולא מן העשוי לא מיפסיל דהא צדידיה לא כתיב תעשה: **ולולב מסוכה לא יליף.** הלכך מהשתא ליכא לתיפסקליה אלל משוס דהוי כדיון שאגדו בפסול ועיקר עליו שס לולב של מלוה צשעת דהוי נדחה לעולס ואע"ג

דלא נראה ונדחה הוה אלל דהוי מעיקרא. והאי דנקיט פלוגתייהו צמיעטן ציוס טוב משוס דסתמא צתר דלאגדיה הוה דהא ציוס טוב לא אגדי ליה ואי לא כרין אגד אינטרין למינקט ציוס טוב משוס דאי לאו דקדש היוס אכתי לא חל עליה זמן מלוה ולא שס מלוה למתקרייה דהוי: **ומאן דמכשר סבר.** אין דהוי לענין קדושה כגון קרצנות: **לא דר"ע לא אמרי' יש דהוי צמלוה.** וטעמא דמאן דפסל חוה תעשה ולא מן העשוי הוה דהא דקסדר לולב כרין למיגד ושייך ציה עשיה והכא צמילף לולב מסוכה פליגי: **צנינו.** צנינו: **צמקום א'.** שהעצבים כולן ציהו ומהו מרובין אין זה העלין שצכל הדקס: **הכי גרסינן לא שנו אלל צמקום אחד אלל צנינו:** **ושלשה מקומות כשר אמר ליה רבא שנים** ושלשה מקומות הוה ליה מנומר ופסול: **הכי גרסינן לה לקמן לענין עלתה חזוית צאתרו:**

נמומר כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

לכס ביום הראשון ובכתיב התיב² ולקחתם אזוב מה להלן אגודה אף כאן אגודה ורבנן לית להו לקיחה לקיחה מאן תגא אגודה דת"ר דלולב³ מצוה לאוגדו ואם לא אגדו כשר מני אי רבי יהודה כי לא אגדו אמאי כשר אי רבנן מאי מצוה קא עביד לעולם רבנן ומצוה משום³ זה אלי ואנוהו: או שהיו ענביו מרובין: * אמר רב הסדא דבר זה רבינו הגדול אמרו והמקום יהיה בעזרו לא שנו אלא במקום אחד אבל בשנים או שלשה מקומות כשר א"ל רבא

שנים דלא נראה ונדחה הוה אלל דהוי מעיקרא. והאי דנקיט פלוגתייהו צמיעטן ציוס טוב משוס דסתמא צתר דלאגדיה הוה דהא ציוס טוב לא אגדי ליה ואי לא כרין אגד אינטרין למינקט ציוס טוב משוס דאי לאו דקדש היוס אכתי לא חל עליה זמן מלוה ולא שס מלוה למתקרייה דהוי: **ומאן דמכשר סבר.** אין דהוי לענין קדושה כגון קרצנות: **לא דר"ע לא אמרי' יש דהוי צמלוה.** וטעמא דמאן דפסל חוה תעשה ולא מן העשוי הוה דהא דקסדר לולב כרין למיגד ושייך ציה עשיה והכא צמילף לולב מסוכה פליגי: **צנינו.** צנינו: **צמקום א'.** שהעצבים כולן ציהו ומהו מרובין אין זה העלין שצכל הדקס: **הכי גרסינן לא שנו אלל צמקום אחד אלל צנינו:** **ושלשה מקומות כשר אמר ליה רבא שנים** ושלשה מקומות הוה ליה מנומר ופסול: **הכי גרסינן לה לקמן לענין עלתה חזוית צאתרו:**

נמומר כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

ואימא הכי נמי. תימה מאי ס"ד למיפסליה משוס שס לוי מילי דקס כתיב צקרא הא אפי' הידוף מכשרינן אי לאו משוס דכתיב דרכיה דרכי נועם:

נקטם מערב יו"ט ועלתה בו תמרה ביו"ט מהו. אף על פי שצקונטרס הזכיר נראה ונדחה הא דהכא דהוי מעיקרא הוה כיון דתחלת יו"ט לא חזי דמנוכה לקמן גבי אשחור מעיו"ט ונהי דגבי קדשים פשטא לן דדחוי מעיקרא הוה דהוי גבי מפרש נקצה לפסחו צפ' מי שהיה טמא (פסחים ד' נח. וסס) וגבי צהמה של שני שופטים צפ"ק דזבחים (ד' ג' וסס) וצפ"ק דקדושין (ד' ו. וסס) גבי מלוה מיבעיא לן וכי תימא הא דלסקינן גבי אשחור תפשוט דדחוי מעיקרא לן הוה דהוי לא דמיינן להכא כדפרישנא לעיל דשמי התס דצידו ללקט ואפי' צקדשים מכשרין מה"ט צמסכת זבחים פ' כל הפסולין (דף לז: וסס) דתמן גבי קבל הכשר ומתן לפסול יחזור לכשר ופריך צננ' וליחוי דהוי ומשני רב אשי כל שצידו לא הוה דהוי ומהו לא לגמרי דמי להאי דינא דהא נראה ונדחה הוה ולקמן מוכרין דלא תפשוט מיני' נראה ונדחה חזר ונראה אע"ג דצידו ללקטן וכן צהיהו דהפריש קרבן והמיר דת צידו לחזור ואפילו הכי אמרינן פ"ק דזבחים (ד' ג' וסס) הוה לא ונדחה ידחה עוד אמר צבזכים פרק קדשי קדשים (ד' נט. וסס) כל הקדשים שנשחטו עד שלא נפגס המוצץ ואח"כ נפגס המוצץ פסולין דהואיל ונדחה ידחה אע"פ שצידו לתקן ורצין לחלק צדצרים והא דמדמי הכא ההיא דכיוס דהס דצידו לגלות מכל מקום היה לו לחשבו דהוי הוהיל ונפטור מלכסות לא נתחייב להזיאו מן דהוי כדי לחזור ולכסות והא דמיימי ליימא כתנאי מעצר ולקטן הוה מני לדחוי דמ"ד התס אין דהוי משוס דצידו לתקן אלל הכא דאין צידו לתקן שדחוי: **והבאבמיהףלרב** מסוכהמייפאגי. והוהמנילאשמועינן פלוגתייהו צמיעטן כגון מעצר יוס טוב לאחר שאגדו והא דנקט פלוגתייהו צמיעטן צמיעטן כגון ציו"ט לאשמועי' דאפילו הכי חכמים מכשרין דאין דהוי:

שנים דלא נראה ונדחה הוה אלל דהוי מעיקרא. והאי דנקיט פלוגתייהו צמיעטן ציוס טוב משוס דסתמא צתר דלאגדיה הוה דהא ציוס טוב לא אגדי ליה ואי לא כרין אגד אינטרין למינקט ציוס טוב משוס דאי לאו דקדש היוס אכתי לא חל עליה זמן מלוה ולא שס מלוה למתקרייה דהוי: **ומאן דמכשר סבר.** אין דהוי לענין קדושה כגון קרצנות: **לא דר"ע לא אמרי' יש דהוי צמלוה.** וטעמא דמאן דפסל חוה תעשה ולא מן העשוי הוה דהא דקסדר לולב כרין למיגד ושייך ציה עשיה והכא צמילף לולב מסוכה פליגי: **צנינו.** צנינו: **צמקום א'.** שהעצבים כולן ציהו ומהו מרובין אין זה העלין שצכל הדקס: **הכי גרסינן לא שנו אלל צמקום אחד אלל צנינו:** **ושלשה מקומות כשר אמר ליה רבא שנים** ושלשה מקומות הוה ליה מנומר ופסול: **הכי גרסינן לה לקמן לענין עלתה חזוית צאתרו:**

נמומר כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.

באסא מצראה, שעליו צרין וקיימי שבעה בקניה, ונתיר ד' מנייהו דאינון רובא ונשתירו תלחא, כיון דקרינן ביה צבות כשה, ואצ"ג דאינון משיטא. (א) פשיטא, ס"ד"א כיון דקרינן ליה אסא מצראה, וקס לוח הוה, קמ"ל עץ צבות אמר דחמנא מכל מקום. ת"ר יבשו רוב עליו ונשתירו בו [ג] כיון עליון לחים כשר. אמר רב חסדא ובראש כל אחר ואתו. נקטם ראשו קס הוה פסול, עלתה בו תמרה כשר. עלתה ביום טוב מאי, ואמרינן מאי קמיבעיא ליה, יש דהוי אצל מצות או לא, דאם נראה ונדחה ונראה, כיון שנחתה נדחה, או דילמא כיון שחור ונראה כשר, דהא חזר לכשרותו. ואמרינן תפשוט ליה מהא דרב פפא דאמר, זאת אומרת אין דחוי אצל מצוה. ואמרינן היא גופא אצל מצות לא שנו לקולא ולא שנו לחומר, או דילמא לחומר פשיטא ליה לקולא מספקא ליה. ואתינן למיפשטא מהא דתניא עבר וליקט הענבים מן ההודס פסול דברי ר' שמעון בן צדוק, חכמים מכשרין. ואסיקנא לא דכולי עלמא אין דחוי אצל מצות, ולולב צריך פליגי בו, עד והכא בלולב צריך אגד, ובפלוגתא דהני צנאי, דתנאי לולב בין אגדו בין שאינו אגדו, כשר ר' יהודה אומר אגדו כשר שאינו אגדו פסול. ואסיקנא כמאן זולא הא דתנאי לולב צריך לאגדו, לא אגדו כשר. אי כר' יהודה כי לא אגדו אמאי כשר, ואי כרבנן מאי מצוה. לעולם כרבנן, ומצוה משום זה אלי ואנוהו. פ"סקא או שהיו ענביו, פי' פירותיו מרובות מעליו פסול.